

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-10-19
Besvaras senast
2020-11-09

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:64 Marockos brott mot mänskliga rättigheter i Västsahara

Under coronapandemin har förtrycket och förföljelsen av västsaharier i den av Marocko illegalt ockuperade delen av Västsahara intensifierats. Detta är en ockupation som har pågått sedan 1975 och som fördöms av både FN och den internationella domstolen i Haag. Inget land i världen erkänner Marockos överhöghet.

Pristagaren av Right Livelihood Award 2019, Aminatou Haidar, har återigen utsatts för trakasserier och förföljelse. Hon har nyligen startat en ny organisation (Isacom – Saharawi Organ against the Moroccan Occupation). Organisationens mål är inte bara att arbeta mot och rapportera om brott mot de mänskliga rättigheterna utan också att rapportera om den marockanska ockupationen. Right Livelihood Foundation har kraftigt fördömt hoten mot Aminatou Haidar och de övriga ledarna i den nya föreningen med hänvisning till brott mot yttrande- och föreningsfrihet.

Det är inte första gången Aminatou blivit utsatt. Hon satt arresterad med ögonbindel under tre år och sju månader, utan att hennes familj visste om hon levde eller var död. Hon utsattes för tortyr och hot och släpptes, utan rättegång och utan att ha informerats om motivet för hennes kvarhållande.

Aminatou är långt ifrån ensam. Marocko utsätter ständigt den västsahariska civilbefolkningen för systematiska trakasserier, hot och förföljelse. Något som kan pågå utan att FN-styrkan Minurso kan ingripa eftersom de saknar mandat att övervaka de mänskliga rättigheterna. Marocko angriper fredliga demonstrationer och aktivister. Oberoende journalister är sällsynta i Västsahara eftersom västsahariska måste arbeta dolt och utländska inte släpps in. Landet utsågs i år till det fjärde mest ofria i hela världen av den amerikanska organisationen Freedom House.

Ett känt fall som bland annat uppmärksammats av Amnesty är domen mot de 24 västsaharier som arresterades i samband med protesterna i Gdim Izik 2010. De häktade dömdes till oerhört hårda straff i en militär domstol efter erkännanden som framtvings under tortyr.

Fortfarande saknas över 400 av alla de tusentals västsaharier som fängslades under den 16 år långa militära konflikten mellan Polisario och Marocko. En konflikt där Marocko gjorde sig skyldigt till ett stort antal krigsbrott och brott

mot internationell rätt. Marocko bombade bland annat civilbefolkningen med napalm- och fosforbomber och drev tusentals västsaharier på flykt ut i Saharas öken. 1990 slöts ett eldupphöravtal mellan parterna, och en FN-övervakad folkomröstning skulle äga rum 1992, något som ännu inte skett på grund av Marockos sabotage.

I praktiken råder sedan länge undantagstillstånd i det ockuperade Västsahara. Det är Marocko som har den totala kontrollen – inte FN. I stort sett inga oberoende observatörer eller journalister släpps in i landet.

Det är hög tid att omvärlden agerar med kraft mot dessa allvarliga brott. Marocko har som ockupationsmakt huvudansvaret för att de mänskliga rättigheterna efterlevs. Även Spanien som tidigare kolonialmakt har ett ansvar, men ansvaret vilar även tungt på FN, AU och EU.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

1. Kommer Sverige att agera i FN för att Minursos mandat utvidgas så att det även omfattar de mänskliga rättigheterna?
2. Kommer Sverige att agera i FN för att en FN-ledd oberoende undersökningskommission utses med uppdrag att besöka det ockuperade Västsahara för att utreda brott mot de mänskliga rättigheterna?
3. Kommer Sverige att med kraft agera för att frågan om brott mot de mänskliga rättigheterna begångna av Marocko i det ockuperade Västsahara under de senaste 45 åren lyfts i FN:s råd för de mänskliga rättigheterna?
4. Kommer Sverige att snarast kontakta Marockos ambassadör i Sverige för att påminna om att det är Marocko som ockupationsmakt som har ansvar för att de mänskliga rättigheterna efterlevs i det ockuperade Västsahara och att förföljelsen av Aminatou Haidar och andra MR-aktivister genast upphör?
5. Kommer Sverige att i sina kontakter med Spanien påpeka att Spanien fortfarande inte har tagit sitt ansvar som tidigare kolonialmakt och fullföljt avkolonialiseringen?

.....

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders